

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University

Term End Examination January -2026

Course : MASKT
Subject Code : MASKT-08
Subject Name : સંસ્કૃત કાવ્યવિવેચન અને ગુજરાતનું
સંસ્કૃતસાહિત્યમાં પ્રદાન

Date : 23/02/2026
Time : 11:30am to 01:45pm
Duration : 02.15 Hours
Max. Marks : 70

પ્રશ્ન 1 (અ) નીચે આપેલ શ્લોકોનું ભાષાતંત્ર કરો (કોઈપણ બે) (10)

1. સુન્દરે સુન્દરો રામઃ સુન્દરે સુન્દરી કથા ।
સુન્દરે સુન્દરી સીતા સુન્દરે કિમ્ સુન્દરમ્ ॥
સુન્દરે સુન્દરી સીતા સુન્દરે સુન્દરઃ કપિઃ ।
સુન્દરે સુન્દરી વાર્તા અતઃ સુન્દરઃ ઉચ્યતે ॥
2. તિષ્ઠ ત્વં હરિશર્દૂલ મયિ વિશ્રમ્ય ગમ્યતામ્ ।
તદિદં ગન્ધવત્સ્વાદુ કન્દમૂલફલં બહુ ।
તદાસ્વાદ્ય હરિશ્રેષ્ઠ વિશ્રાન્તોઽનુગમિષ્યસિ ॥
3. ચન્દ્રપ્રકાશાશ્ચ હિ વજ્રમાલા વક્રાક્ષિપક્ષ્યાશ્ચ સુનેત્રમાત્રઃ ।
વિભૂષણાનાં ચ દર્શ માલાઃ શતહ્રદાનામિવ ચારુમાલાઃ ॥
4. માર્ગમાણો વરારોહાં રાજપુત્રીમનિન્દિતામ્ ।
સુખપ્રસુતાન્વિહગાન્બોધયામાસ વાનરઃ ॥

(બ) સંસદર્ભ સમજાવો (કોઈપણ બે) (04)

1. અમૃતોત્પાદનદ્વેન ભૂજંગેનેવ મન્દરઃ ॥
2. રરાજ વસુધા તત્ર પ્રમદેવ વિભૂષિતા ॥
3. મધુ વાતા ઋતાયતે મધુ ક્ષરન્તિ સિન્ધવઃ ।
4. કાવ્યેષુ નાટકં રમ્યં તત્ર રમ્યા શકુન્તલા ।

પ્રશ્ન-2 પર્જન્ય સૂક્તમાં નિરુપિત પર્યાવરણ વર્ણન સવિસ્તાર સમજાવો. (14)

અથવા

મંડૂક સૂક્તમાં નિરુપિત પર્યાવરણમાં વર્ષાનું મહત્ત્વ સમજાવો.

પ્રશ્ન-3 પૃથ્વી સૂક્તમાં નિરુપિત પર્યાવરણમાં ભૂમિનું મહત્ત્વ સમજાવો (14)

અથવા

સુંદરકાંડનું વિષયવસ્તુ સમજાવો.

પ્રશ્ન-4 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (14)

1. અશોકવાટિકાનું સૌંદર્ય.
2. સંસ્કૃત સાહિત્યમાં પર્યાવરણના સંદર્ભો
3. શકુન્તલા વિદાયપ્રસંગે પ્રકૃતિની જીવંતતાને સમજાવો.
4. રઘુવંશના પ્રથમ સર્ગના આધારે રાજા દિલીપ વિશે નોંધ લખો.

પ્રશ્ન-5 નીચે આપેલા પ્રશ્નોના યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો. (દરેકના બે ગુણ) (14)

1. શિશુપાલવધના કર્તા કોણ છે?

- (A) કાલિદાસ (B) માધ (C) ભાસ (D) ભવભૂતિ

2. રધુવંશના કર્તાનું નામ જણાવો.
(A) કાલિદાસ (B) ભાસ (C) માધ (D) ભવભૂતિ
3. રધુવંશમાં કેટલા સર્ગો આવેલા છે?
(A) 19 (B) 20 (C) 22 (D) 18
4. અભિજ્ઞાન શાકુન્તલમાં કયા અંકમાં માછીમારનો પ્રસંગ આવે છે?
(A) સાતમાં (B) છઠા (C) ચોથા (D) બીજા
5. રામાયણના કયા કાંડમાં અશોકવાટિકાનો પ્રસંગ આવે છે?
(A) બાલકાંડ (B) અયોધ્યાકાંડ (C) સુંદરકાંડ (D) યુદ્ધકાંડ
6. પૃથ્વી સૂક્ત કયા વેદ સાથે સંબંધ ધરાવે છે?
(A) ઋગ્વેદ (B) યજુર્વેદ (C) સામવેદ (D) અથર્વવેદ
7. પૃથ્વીનો અર્થ થાય?
(A) માતા (B) ભૂમિ (C) દેવી (D) સંપત્તિ
